

Piezīmes un atsauces valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1309
Sugas nosaukums	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Eksperts	V. Pilāts
Darbs pabeigts	31.10.2023.
Vispārējās piezīmes	<p>Pundursikspārnis <i>Pipistrellus pipistrellus</i> kopš XIX gs. beigām tiek norādīta kā viena no Latvijā sastopamajām sikspārņu sugām (Tauriņš 1982). XX gs. beigās konstatēts, ka iepriekš par vienu sugu uzskatītais pundursikspārnis patiesībā ir divas dvīņu sugas: <i>Pipistrellus pipistrellus</i>, kuram latviešu valodā saglabāts sugas sākotnējais nosaukums “pundursikspārnis”, un <i>P. pygmaeus</i>, kuram dots latviskais nosaukums “pigmejsikspārnis”. Sugas sākotnēji tika identificētas pēc to atšķirīgajiem eholokācijas saucieniem, ko vēlāk apstiprināja arī ģenētiskās analīzes. Abas sugas ir morfoloģiski ļoti līdzīgas. Sugas klātbūtne Latvijā pēc 2000. gada ir reģistrēta, izmantojot novērojumus ar ultraskaņas detektoriem. Literatūras avotos, tai skaitā noteicējos, norādīti eholokācijas saucienu parametri – maksimālās enerģijas frekvences: Tipiskā gadījumā pundursikspārnim tās ir ap 45 kHz, bet pigmejsikspārnim – ap 55 kHz (Pētersons 2003; Pētersons nepubl. materiāli).</p> <p>Tomēr nesen veikts pētījums Ibērijas pussalā pierāda, ka pigmejsikspārņiem teritorijā, kurā nav sastopami pundursikspārņi, bieži ir sugai neraksturīgi zemas eholokācijas saucienu frekvences (Montauban et al. 2021). Līdz ar to līdzšinējie akustiskie novērojumi vērtējami ar lielu piesardzību. Iespējams, ka sikspārņi, kas identificēti kā <i>P. pipistrellus</i>, faktiski bijuši <i>P. pygmaeus</i>. Sugas sastopamības drošai pierādīšanai nepieciešama noķertu sikspārņu pārbaude pēc to morfoloģiskajām pazīmēm un it īpaši – pēc to audu paraugu ģenētiskās analīzes (Pētersons nepubl. materiāli).</p> <p>Tā kā sugas sastopamība Latvijā nav droši pierādīta, aizsardzības mērķu noteikšana pundursikspārnim nav lietderīga.</p>

Literatūra un informācijas avoti

Montauban, C., Mas, M., Tuneu-Corral, C. et al. 2021. Bat echolocation plasticity in allopatry: a call for caution in acoustic identification of *Pipistrellus* sp.. *Behav Ecol Sociobiol* 75, 70. <https://doi.org/10.1007/s00265-021-03002-7>

Pētersons, G. (2003). Observations of *Pipistrellus pygmaeus* (Chiroptera: Vespertilionidae) in Latvia and in Belarus. *Acta Zoologica Lituanica*, 13(1), 89-89.

Pētersons G. Pundursikspārnis (*Pipistrellus pipistrellus*). Latvijas sugu Sarkanais saraksts (pēc IUCN kritērijiem). Projekts LIFE FOR SPECIES (LIFE19 GIE/LV/000857), Dabas aizsardzības pārvalde. Novērtējuma datums: 26.11.2022.

Tauriņš E. 1982. Latvijas zīdītājdzīvnieki. Rīga, Zvaigzne.